

EKONOMISKT STÖD TILL VETENSKAPLIGA PERIODICA MED ÖPPEN TILLGÅNG

Stefan Amirell

Föreningen för vetenskaplig publicering

»Håll i huvudet att stoppa stöd till tidskrifter«

Den danska astronomen Tycho Brahe har fyllt mina somrar sedan 1990-talet. Hans forskning präglade allas liv på ön Ven under 1500-talet. Under början av 2000-talet utvecklade Landskrona kommun Tycho Brahe-museet till en modern kunskapskälla. Det är idag ett av skälen till att tusentals turister hyr en cykel, besöker museet och lär sig mer om universum och de vetenskapliga metoder som Brahe använde. Brahes mätningar över planeter sprids över Europa, studerades och korsbefruktades av den låg släktigen till grund för en ny syn på universum. Tycho Brahe står själv som skulptur i den rekonstruerade Renässansparken där slottet Uraniborg en gång låg. Han lutar huvudet bakåt och blickar ut över universum. I Stockholm finns det ett litet museum av

samma karaktär som Tycho Brahes - Observatoriemuseet. Det berättar astronomins historia som en av världens äldsta vetenskaper. Kungliga Vetenskapsakademien som äger museet och dess verksamhet har dock inte lyckats lika bra som Landskrona kommun med att använda museet som resurs för att väcka nyfikenhet och förtäring för kraften i vetenskapliga metoder. Observatoriemuseet läggs ned den sista december 2013. **Ekonomi går inte runt.**

Ekonomi är uppenbarligen ett viktigt argument i vetenskapens värld. Vetenskapsrådet som har som uppgift att sprida vetenskaplig forskning har beslutat att sprida vetenskaplig tidskriftsstöd de följande till 31 tidskrifter inom humanistiska samhällsvetenskapliga forskning, bland andra Historisk tidskrift, Bortböcker, Tidsskrift för barnlitteraturforskning och Current Swedish Archeology. Tidskriftsstödet uppgår till 0,7 promille av Vetenskapsrådets totala vetenskapssida. Bakgrunden till beslutet är oklart men enligt en artikel i Dagens Nyheter är oklart november kan inte Vetenskapsrådet upprätthålla kvaliteten på de förhållanden som bidragen. Tycho Brahe levde under den tid då humaniora och naturvetenskap ifrågasatte kyrkans uppfattning om världen och universum. De lyckades samexistera och se sammanhang i komplexiteten. Det Kungliga Vetenskapsakademien och Vetenskapsrådet nu gör är ett steg in i mörkret. Det är inget annat än håll i huvudet. €

»Det är idag ett av skälen till att tusentals turister hyr en cykel, besöker museet och lär sig mer om universum.«

Karin Linder, DOKS förbundsordförande
karin.linder@doks.se, tel 08-696 24 04
Twitter: @karin_linder

Page 7

Vetenskapliga tidskrifter hotas av nedläggning!

Till: Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets styrelse har beslutat att avveckla stödformen Bidrag för vetenskapliga tidskrifter inom humaniora och samhällsvetenskap. Beslutet, som berör ett trettiotal tidskrifter, kommer att få till följd att flertalet svenska vetenskapliga tidskrifter inom HS-området kommer att tvingas lägga ner. Det betyder en viktig roll för humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning i

isområden och möjliggör kommunikation mellan forskare; rundforskning om svenska förhållanden, vilket tidskrifter i andra länder i omvärlden och det omgivande samhället.

totalt 3,5 miljoner kr., vilket motsvarar omkring 0,7 promille av fragsutbetalningar. Inom HS-området bidrar stödet till forskning mellan forskare och myndigheter. Det avser bland annat Vetenskapsrådet Box 1035 101 38 Stockholm

Stockholm/Lund, den 11 december 2013

Upprop mot Vetenskapsrådets planer att avveckla för vetenskapliga tidskrifter inom humaniora och samhällsvetenskap.

Härmed tillställs Vetenskapsrådets styrelse ett upprop, utifrån Vetenskapsrådets planer att avveckla stödformen Bidrag inom humaniora och samhällsvetenskap. Brevet och listan över undertecknade finns även tillgängligt på http://www.namninsamling.com/site/get.asp?vet_tid

Med vänliga hälsningar

Jonas Nordin

Humanvetenskaperna behöver tidskrifter

Vetenskapsrådet har förklarat att man avser att avveckla bidraget till tidskrifter inom humaniora och samhällsvetenskap. Argumenten är besynnerliga.

I en nyckelscen i Hasse Alfredssons film Den enfaldige mördaren tar fabrikör Höglund (Alfredsson) emot arrendatorn Månsson, som ligger efter med hyresbetalningen. Det är strax före jul och Månsson har med möda fått ihop de 300 kronor han är skyldig. Han vädrar om anstånd eftersom familjen är barskräpad inför helgen, men Höglund vägrar. När den förvillade Månsson är på väg ut från kontoret höjdas jag bryr mig om en sån här skitsumma, det är inte det. Det är principen! Varpå han slänger sedelbunten i öppna spisen.

Höglunds gemena arrigens genijuder i Vetenskapsrådets argumentation efter att styrelsen uttryckt sin avsikt att avveckla bidraget till vetenskapliga tidskrifter inom humaniora och samhällsvetenskap. Huvudsekreteraren för humaniora och samhällsvetenskap Kerstin Sahlin förklarar i Dagens Nyheter (15/11) hur man tänker: "För oss är det svårt att upprätthålla en hög kvalitet på dessa - i vår sammanhang - små bidrag. Möjligen är en del av bidragen av den sorten att de konserverar mer än förnyar." Bidragen är de sanning små. I år har 31 tidskrifter erhållit ett sammanlagt stöd på 3,5 miljoner, motsvarande omkring 0,07 promille av Vetenskapsrådets totala bidragssumma. Men dessa pengar är helt avgörande för många tidskrifters överlevnad.

Till saken hör att Vetenskapsrådet på senare år forcerat fram en omställning mot Open Access-publicering. Det är i grunden initerad bedömarna trodde att närpublicering skulle innebära väsentligt minskade kostnader för tidskrifterna. Tvärtom medför det ofta att ytterligare utgifter läggs till de tidigare, och kvalitetsåskningar kostar lika mycket som förut. Det finns rentav exempel på att produktionen blivit dyrare sedan man publicerar digitalt. Skalet är bland annat flertalet berörda tidskrifter har små organisationer och saknar den tekniska kapacitet som krävs. I stället nödgas man köpa dyra

e-publiceringstjänster, gärna från företag som använts av Vetenskapsrådet. Omställningen försvårar också alternativ finansiering eftersom tidskrifterna går miste om både prenumerationer och lösningsförsäljning. Allt detta nonchaleras på Vetenskapsrådets webbplats: "Tidskrifterna som överlevnad borde inte vara avhängig enbart finansieringsgrunden, utan kunna finnas mot bakgrund av det värde de tillför forskarsamhället." Återigen ljuder Hasse Alfredssons röst i öronen. När Månsson berättar att han tvingats sälja hästen och pantsatt sitt lödörr svarar fabrikör Höglund: "Ja, ja, så kan det vara, men det går om man vill."

Som ytterligare skäl till avvecklingen har anförts att Vetenskapsrådets övriga ämnesområden står inför stora stödförändringar. Det är ett besynnerligt argument eftersom olika vetenskapsområden har olika behov. Svenska tidskrifter är nödvändiga för att grundforskningen skall kunna föras framåt inom kulturvetenskaperna och för att upprätthålla kommunikationen inom och utom området. Det är inget välgångsargument som sådan är av betydelsefull inom humanvetenskaperna. Det är i allmänhet det mest konkreta utfallet av forskningsprocessen, medan den inom exempelvis teknikvetenskap ofta bara är ett steg på väg mot innovationen, applikationen hälsa har fört ut i omvärlden, applikationen åtta som delas ut inom humaniora och samhällsvetenskap. Stödet för utveckling av alternativ till såväl som av humanvetenskap, men det är inget gott som ska för avskaffas det.

Vetenskapsrådet säger att man kontinuerligt förnyar sina bidragformer för att fullgöra sitt uppdrag så effektivt det går. Då bör man också kunna förklara hur man tänkt åstadkomma större konkret nytta med dessa 3,5 miljoner kronor. För det kan inte vara så att Vetenskapsrådet drar in en sådan skitsumma bara för principens skull. ■

Jonas Nordin är docent i historia och verksam vid Kungl. biblioteket, 2006-2009 var han redaktör för Historisk tidskrift.

FOTO: JENNY HÄLLGREN

Föreningen för Vetenskaplig Publicering

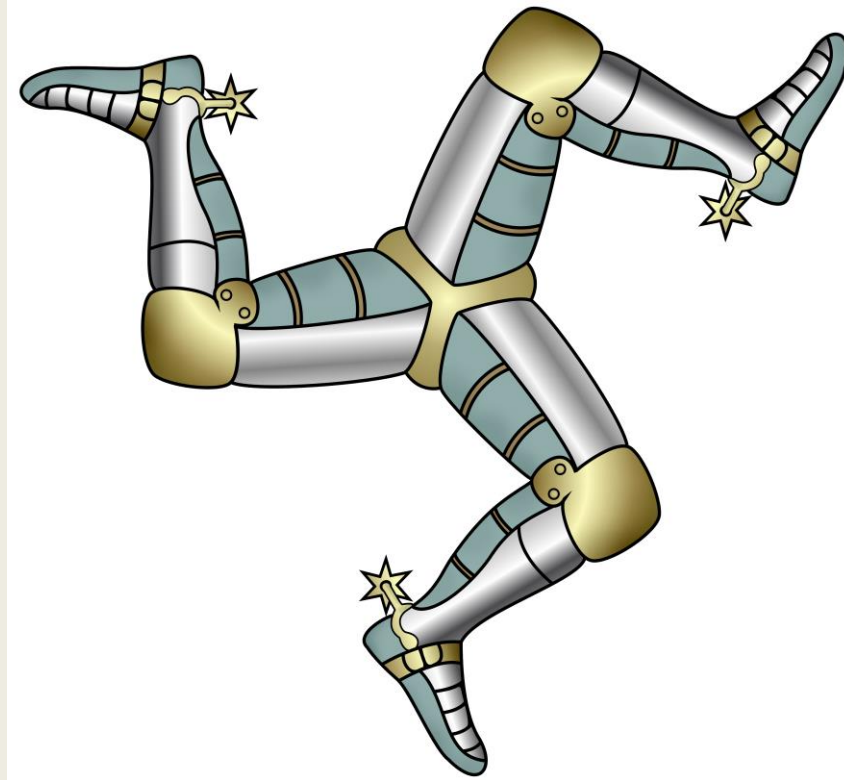
- Bildad 2014
- Ca 30 tidskrifter
- Fr a – men inte enbart - HS
- Dialog med myndigheter m fl

<https://vetenskapligpublicering.wordpress.com/>

DAGENS FINANSIERINGSMODELL

BIDRAG

AVGIFTER

IDEELLT ARBETE

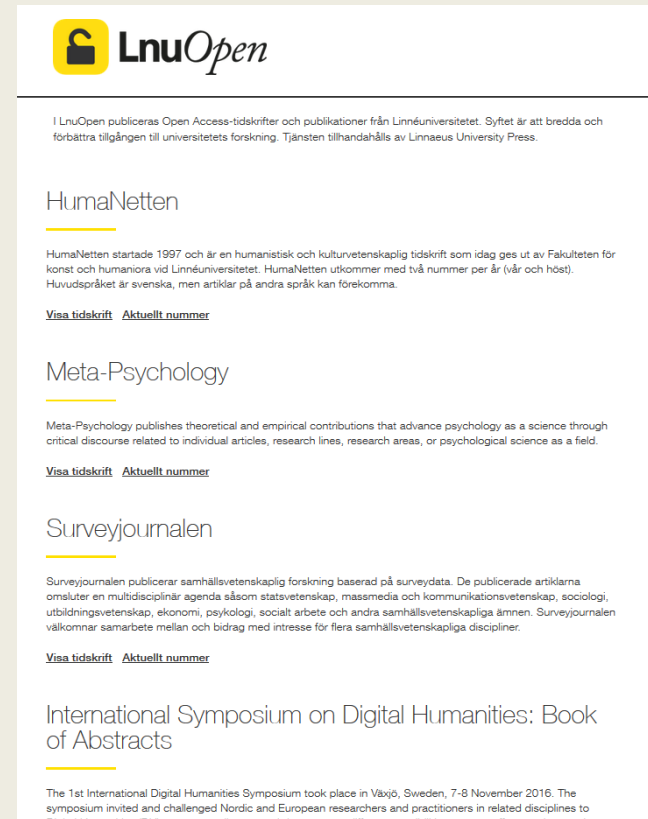
1) STATS BIDRAG

- Idag delar 17 tidskrifter på 3,5 milj kr/år (110-300 000 kr)
- I Finland delar 90 tidskrifter på 6 milj kr
- Begränsat till HS-området (?)
- Bör egentligen falla under infrastrukturstöd

2) LÄROSÄTENA

- Ökande trend
- OJS-publicering via UB
- Avsättning i tjänst för redaktionellet arbete
- Oberoende, attraktion, status och spridning?
- Direktstöd från institutionerna till oberoende tidskrifter

LnuOpen

I LnuOpen publiceras Open Access-tidskrifter och publikationer från Linnéuniversitetet. Syftet är att bredda och förbättra tillgången till universitetets forskning. Tjänsten tillhandahålls av Linnaeus University Press.

HumaNetten

HumaNetten startade 1997 och är en humanistisk och kulturvetenskaplig tidskrift som idag ges ut av Fakulteten för konst och humaniora vid Linnéuniversitetet. HumaNetten utkommer med två nummer per år (vår och höst). Huvudspråket är svenska, men artiklar på andra språk kan förekomma.

[Visa tidskrift](#) [Aktuellt nummer](#)

Meta-Psychology

Meta-Psychology publishes theoretical and empirical contributions that advance psychology as a science through critical discourse related to individual articles, research lines, research areas, or psychological science as a field.

[Visa tidskrift](#) [Aktuellt nummer](#)

Surveyjournalen

Surveyjournalen publicerar samhällsvetenskaplig forskning baserad på surveydata. De publicerade artiklarna omsluter en multidisciplinär agenda såsom statsvetenskap, massmedia och kommunikationsvetenskap, sociologi, utbildningsvetenskap, ekonomi, psykologi, socialt arbete och andra samhällsvetenskapliga ämnen. Surveyjournalen välkomnar samarbete mellan och bidrag med intresse för flera samhällsvetenskapliga discipliner.

[Visa tidskrift](#) [Aktuellt nummer](#)

International Symposium on Digital Humanities: Book of Abstracts

The 1st International Digital Humanities Symposium took place in Växjö, Sweden, 7-8 November 2016. The symposium invited and challenged Nordic and European researchers and practitioners in related disciplines to Digital Humanities (DH) to present, discuss and demonstrate different possibilities, current efforts and upcoming

3) KONSORTIUMMODELLEN

Kotilava
Kotimaiset tieteelliset lehdet avoimiksi ja vaikuttamaan
Rahoitusmallin esittely UNIFI:ssa 17.5.2017

Kristiina Hormia-Poutanen • johtaja • Kansalliskirjasto, kirjastoverkkopalvelut

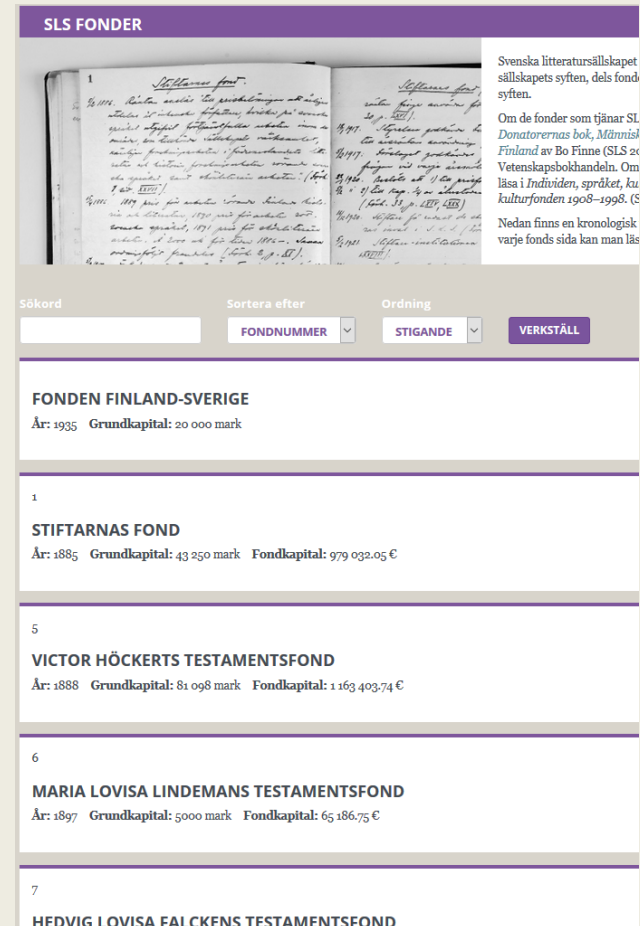

- Finland: Kotilava-projektet
- Lärosäten, forskningsinstitut, bibliotek och forskningsfinansiärer
- Förutsätter fortsatt statsstöd
- Osäker framtid (2018)

4) EGET KAPITAL (OBEROENDE VETENSKAPLIGA FÖRENINGAR)

- Etablerade vetenskapliga föreningar
- Idag varierande förmögenhet
- Förebild: Svenska litteratursällskapet i Finland
- Kombination av privata och institutionella donationer
- Långsiktig kapitalförvaltning

Svenska litteratursällskapet
sällskapets syften, dels fond-
syften.

Om de fonder som tjänar SL
Donatorernas bok, Människ
Finland av Bo Finne (SLS 20
Vetenskapsbokhandeln. Om
läsa i *Individen, språket, ku*
kulturfonden 1908–1998. (S

Nedan finns en kronologisk
varje fonds sida kan man läs

SÖKORD

Sortera efter **FONDNUMMER**

Ordning **STIGANDE**

VERKSTÄLL

FONDEN FINLAND-SVERIGE
År: 1935 Grundkapital: 20 000 mark

1

STIFTARNAS FOND
År: 1885 Grundkapital: 43 250 mark Fondkapital: 979 032,05 €

5

VICTOR HÖCKERTS TESTAMENTSFOND
År: 1888 Grundkapital: 81 098 mark Fondkapital: 1 163 403,74 €

6

MARIA LOVISA LINDEMANS TESTAMENTSFOND
År: 1897 Grundkapital: 5000 mark Fondkapital: 65 186,75 €

7

HEDVIG LOVISA FALCKENS TESTAMENTSFOND

5) DIVERSIFIERING

- Digital tidskrift med öppen tillgång
- ... i kombination med en digital och/eller tryckt tidskrift för prenumeranter
- Andra föreningsaktiviteter (föredrag, exkursioner, rabattprogram...)

Tack!

